

vertil sige, at den er kjendt og prøvet saa længe og under saa forskjellig veglende Forhold, at det vistnok nu snart er almindelig anerkjendt, at man burde bane sig en ny Vej og forlade den gamle, som ikke er saa farbar, som Nutiden kræver, at Skoleveien skal være. Naar det samme ærede Medlem sagde, at man havde vakt Forhaabninger, da tror jeg ikke, at dette Udtryk er saa overmaade berettiget fra det ærede Mindretals Side. Det ærede Mindretal har ved anden Behandling tilfagt et Forslag sin Støtte, om hvilket det nu til Overflod er bevist, at det ikke vil blive Lærerne til nogen Nytte, men kun nogle fattige Kommuner. Det samme Mindretal staar nu med et Forslag, der har den samme Egenstabs, ikke at lemme en eneste Lærer til Nytte, men kun nogle Kommuner, og saa taler det til os om at vække Forhaabninger, til os, der have stillet et Forslag om at give et direkte og bestemt Tilskud, som Lærerne faae som en Ret, som de vide, hvad er, og som udbetales dem i klingende Mønt. Jeg tror ikke, at man fra den Side kan udtale Noget om Forhaabninger, saa længe man staar med den Art Forslag i sine Hænder. — Jeg har nu kun to smaa Bemærkninger tilbage, den ene til det ærede Medlem for Hjøsteds Amts 2den Valgkreds (Sagb), der troede at kunne tale om, at der lagdes et Tryk paa Afstemningen. Ja, det kan gjerne være, at der i de Kredse, hvor det ærede Medlem mest bevæger sig, lægges et Tryk paa Afstemningen, derom kan jeg ikke sige Noget, det veed jeg ikke; men da han henvendte Ordet til Flertallet og altsaa i saa Henseende troede, at det var paa os, at der lagdes et Tryk, saa skal jeg dog modsig ham og erklære, at der ikke, mig bekjendt, er lagt noget Tryk paa Afstemningen og allerminst er der lagt noget Tryk paa mig. Naar det ærede Medlem yderligere udtalte, at Flertallet ikke vilde afhjælpe Erangen, og fremfatte en hel Del Betragtninger i den Henseende, skal jeg dog gjøre opmærksom paa, at der jo fornuftigvis ved et Dyrtidsstillæg ikke kan være Tale om at gaa til enhver Mand og undersøge hans Erang, for at man kunde danne sig et individuelt Skjøn over, hvad han trængte til, og saa uddele derefter, men man maa fornuftigvis uddele efter Regler. — Dernæst har jeg kun en ganske liden Bemærkning tilbage, og det er denne: Den meget ærede Minister kom til at udtale, at han ansaa det for ønskeligt at anvende et lille Beløb til Understøttelse af den Forening, der tager sig af vansføre Børn her i Kjøbenhavn. Det glæder mig at have hørt denne Tanke af den ærede Minister. For de abnorme Tilfælde i Samfundet er der jo gjort en hel Del, men der er Mange, henhørende til disse Kategorier, for hvem der endnu kun er gjort faare lidet. Det Selvfab, hvortil den ærede Minister sigter, har i disse Dage omsendt en Beretning om sin 3aarige Virksomhed, og den er ogsaa bleven omdelt til Hingets Medlemmer. Jeg har deraf

med Glæde set, at der er begyndt en Virksomhed, som vistnok vil blive velsignelsesrig, og jeg vil kun ønske, at den maa blive understøttet med saa meget, som man dertil kan afse.

Tingersløv: Jeg skal først tillade mig at gjøre en Bemærkning til det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (Lernansen). Det ærede Medlem udtalte til mig, at jeg havde sagt ganske i Almindelighed absolut taget, at Skolen var en kommunal Sag. Saaledes har jeg ganske vist ikke udtrykt mig. Jeg veed jo meget vel, hvorledes Skolen staar her i Landet efter Grundloven, og at man ogsaa meget vel kan sige, at Skolen er en Stats-sag, men under disse Forhandlinger, hvor Talen nærmest er om Almueskolen, kan der ganske vist være indflydt et saadant Udtryk, da jeg nærmest talte om Skolens Forhold til Kommunen, og det er fuldkommen berettiget. Det, jeg har sagt, er: Iad være, at Staten har en Forpligtelse til at sørge for Skolevæsenet, saaledes som den jo ogsaa har Forpligtelse til at sørge for Fattigvæsenet, saa er Forpligtelsen til at sørge for Almueskolevæsenet dog i alle væsentlige Punkter overdraget til Kommunen, hviler paa et kommunalt Grundlag, Udgifterne udredes i alt Væsentligt paa et kommunalt Grundlag. Der kan gives Tilskud dertil saavel af Amts-fonden som af Statsklassen, men Grundlaget er kommunalt, og derfor tror jeg, det er berettiget at hævde Kommunens Stilling. Til det samme ærede Medlem skal jeg sige, at naar han meget varmt udtalte sin Betragtning om, at mange Skolelærere ikke havde det daglige Brød, saa er jeg fuldstændig enig med ham; det er overordentlig beklageligt, men jeg spørger det ærede Medlem, om det er her til Folkethinget, til Statsmagten, at han skal rette sin Bebrejdelse derfor; nei han skal rette den til Kommunerne, og hvis den kommunale Bevindstid her i Landet staar paa det Standpunkt, at den tilsteder, at en stor Mængde Medborgere, hvis Virksomhed er af den største Betydning, i det Hele taget lide Nød og sulte, saa vilde det være en sørgelig Tilstand. Thi, mine Herre, en Ting er fastslaaet og erkjendt, at som Helhed betragtet ere Kommunerne i Danmark saa velhavende og saa velsillede, at naar de ikke sørge for, at deres Lærere ikke sulte, og ikke sørge for, at de have deres daglige Udkomme, saa er det Mangel paa Villie og ikke Mangel paa Evne. Det er vel sandt, at der kan være enkelte Steder, hvor Kommunen er overbebyrdet eller meget stærkt bebyrdet, at der er fattige Egne, som ikke kunne taale større Byrder, end de have, men dem er det ogsaa, at vi erklære os villige til at komme til Hjælp, det er netop fremfor Alt disse fattige Kommuner, vi ville hjælpe, og det forekommer mig at være en fuldkommen berettiget Vej at gaa. Det er den Vej, som Lovgivningen anviser, men det ærede Medlem maa